

**КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ КОЛЕДЖ**

Циклова комісія економіко-математичних дисциплін і менеджменту

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-методичної та навчальної роботи

О.Б. Жильцов

2017 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СТРАХОВІ ПОСЛУГИ

галузь знань **0305 Економіка та підприємництво**

спеціальність **5.03050801 Фінанси і кредит**

Київ – 2017 рік

Робоча програма з дисципліни «Страхові послуги» для студентів галузі знань 0305 Економіка та підприємництво спеціальності 5.03050801 Фінанси і кредит

Розробник: **Дудник Ольга Володимирівна**, викладач циклової комісії економіко-математичних дисциплін і менеджменту Університетського коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму схвалено на засіданні циклової комісії економіко-математичних дисциплін і менеджменту

Протокол від «29» серпня 2017 року № 1

Голова циклової комісії О.Толес О.В.Головчанська

Робоча програма з дисципліни «Страхові послуги» для студентів галузі знань 0305 Економіка та підприємництво спеціальності 5.03050801 Фінанси і кредит

Розробник: **Дудник Ольга Володимирівна**, викладач циклової комісії економіко-математичних дисциплін і менеджменту Університетського коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму схвалено на засіданні циклової комісії економіко-математичних дисциплін і менеджменту

Протокол від «__» _____ 2017 року № __

Голова циклової комісії _____ О.В.Головчанська

© _____, 20__ рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 0305 <i>Економіка та підприємництво</i>	Нормативна
Модулів – 3	Спеціальність: <i>5.03050801 Фінанси і кредит</i>	Рік підготовки
Змістових модулів – 3		3-й
Загальна кількість годин – 90		Семестр
		5-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних –3,5	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <i>молодший спеціаліст</i>	Лекції 22 год.
		Семінарські заняття 20 год.
		Самостійна робота 30 год.
		Індивідуальні заняття 12 год.
		Модульні контрольні роботи: 6 год.
		Вид контролю - залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Дисципліна «Страхові послуги» посідає важливе місце серед навчальних предметів, що формують фахівців економічного профілю.

Предметом дисципліни є вивчення комплексу цивільно-правових відносин щодо захисту майнових інтересів громадян та юридичних осіб у разі настання певних подій (страхових випадків), визначених договором страхування або чинним законодавством.

Метою дисципліни є формування в майбутніх спеціалістів теоретичних знань та практичних навичок щодо комплексу зобов'язань страховика, які визначають поняття страхового продукту, а також передумови та супутні обставини виконання цих зобов'язань.

Завдання дисципліни — сформувати цілісне уявлення про потребу та сутність страхової послуги; обов'язковий та добровільний характер страхових послуг; правове забезпечення ринку страхових послуг; цивілізоване ставлення до особистого та колективного майна, власного здоров'я і життя, відповідальності перед третіми особами.

У студента повинні бути сформовані такі **предметні компетентності**:

- здатність демонструвати знання про страхові послуги як товару страхового ринку;
- здатність демонструвати знання про особливості процесу реалізації страхових послуг;
- здатність демонструвати уміння укладати страхові угоди;
- здатність розрізняти особливості сфер страхування: страхування життя, страхування від нещасних випадків, медичне страхування;
- здатність демонструвати знання щодо особливостей страхування майна і відповідальності підприємств;
- здатність демонструвати знання про страхування кредитних та фінансових ризиків;
- здатність демонструвати знання основних умов страхування майна фізичних осіб, особливості страхування відповідальності громадян;

- здатність визначати коло суб'єктів страхових відносин, їх права та обов'язки, коло об'єктів страхування, винятки та застереження;
- здатність згрупувати страхові ризики, давати страхову оцінку об'єкту страхування;
- здатність пояснити методику розрахунку страхових тарифів для страхування життя, встановити страхову суму та страхове відшкодування для різних видів страхових послуг;
- здатність пояснити порядок дій при настанні страхового випадку;
- здатність захистити свої права як страхувальника при порушенні умов страхової послуги.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Страхування і його місце в управлінні ризиками.

Страховий ринок.

Тема 1. Страхова послуга та особливості її реалізації.

Тема 2. Ліцензування страхової діяльності як необхідна умова реалізації страхових послуг.

Тема 3. Страхова організація (компанія).

Тема 4. Страховий маркетинг і його функції.

Тема 5. Порядок укладання та ведення страхової угоди.

Тема 6. Державне регулювання страхової діяльності.

Тема 7. Підсумковий контроль. Модульна контрольна робота.

Змістовний модуль 2. Особисте та майнове страхування.

Тема 1. Страхування життя та пенсій.

Тема 2. Страхування від нещасних випадків.

Тема 3. Медичне страхування.

Тема 4. Страхування майна юридичних осіб.

Тема 5. Страхування кредитних та фінансових ризиків.

Тема 6. Страхування транспортних засобів та вантажів.

Тема 7. Страхування майна громадян.

Тема 8. Підсумковий контроль. Модульна контрольна робота.

Змістовний модуль 3. Страхування відповідальності. Основи фінансової діяльності страховика.

Тема 1. Страхування загальної цивільної відповідальності.

Тема 2. Страхування відповідальності на транспорті.

Тема 3. Перестраховування.

Тема 4. Визначення страхових тарифів.

Тема 5. Доходи, витрати та прибуток страховика.

Тема 6. Фінансова надійність страховика.

Тема 7. Підсумковий контроль. Модульна контрольна робота.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	денна форма						
	Разом	у тому числі					
лекція		семінар	лаб	інд	с.р.	ПМК	
1	2	3	4	5	6	7	8
Модуль 1. Страхування і його місце в управлінні ризиками.							
Страховий ринок.							
Тема 1. Страхова послуга та особливості її реалізації.	2	2					
Тема 2. Ліцензування страхової діяльності як необхідна умова реалізації страхових послуг.	7	2				5	
Тема 3. Страхова організація (компанія).	2		2				
Тема 4. Страховий маркетинг і його функції.	2	2					
Тема 5. Порядок укладання та ведення страхової угоди.	9	2			2	5	
Тема 6. Державне регулювання страхової діяльності.	4		2		2		
Тема 7. Підсумковий контроль. Модульна контрольна робота.	2						2
Разом за змістовим модулем 1	28	8	4		4	10	2
Модуль 2. Особисте та майнове страхування.							
Тема 1. Страхування життя та пенсій.	7	2				5	
Тема 2. Страхування від нещасних випадків.	2	2					
Тема 3 Медичне страхування.	2	2					
Тема 4. Страхування майна юридичних осіб.	2		2				
Тема 5. Страхування кредитних та фінансових ризиків.	4		2		2		
Тема 6. Страхування транспортних засобів та вантажів.	9	2	2			5	
Тема 7. Страхування майна громадян.	4		2		2		
Тема 8. Підсумковий контроль. Модульна контрольна робота.	2						2
	32	8	8		4	10	2

Модуль 3. Страхування відповідальності. Основи фінансової діяльності страховика.							
Тема 1. Страхування загальної цивільної відповідальності.	2	2					
Тема 2. Страхування відповідальності на транспорті.	7	2				5	
Тема 3. Перестраховання.	2		2				
Тема 4. Визначення страхових тарифів.	6	2	2		2		
Тема 5. Доходи, витрати та прибуток страховика.	7		2			5	
Тема 6. Фінансова надійність страховика.	4		2		2		
Тема 7. Підсумковий контроль. Модульна контрольна робота.	2						2
Разом за змістовим модулем 3	30	6	8		4	10	2
Разом годин	90	22	20		12	30	6

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Страхова організація (компанія).	2
2	Державне регулювання страхової діяльності.	2
3	Страхування майна юридичних осіб.	2
4	Страхування кредитних та фінансових ризиків.	2
5	Страхування транспортних засобів та вантажів.	2
6	Страхування майна громадян.	2
7	Перестраховання.	2
8	Визначення страхових тарифів.	2
9	Доходи, витрати та прибуток страховика.	2
10	Фінансова надійність страховика.	2
Разом		20

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Кількість балів
1	Ліцензування страхової діяльності як необхідна умова реалізації страхових послуг.	5	5
2	Порядок укладання та ведення страхової угоди.	5	5
3	Страховання транспортних засобів та вантажів.	5	5
4	Страховання життя та пенсій.	5	5
5	Страховання відповідальності на транспорті.	5	5
6	Доходи, витрати та прибуток страховика.	5	5
Разом		30	30

7. Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

1. За джерелом інформації:

•словесні: лекція (традиційна, проблемна) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), пояснення, розповідь, бесіда;

•наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація;

•практичні: вправи;

2. За логікою передачі і сприймання навчальної інформації:

індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3. За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4. За ступенем керування навчальною діяльністю: під

керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1. Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії;

створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

8. Методи контролю

- Модульне оцінювання навчальних досягнень студентів;
- комп'ютерне тестування;
- усне опитування;
- залік.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Види роботи	Максимальна кількість балів за один вид роботи	Кількість виконаних завдань за курс	Максимальна кількість балів за всі види роботи
1. Відвідування лекцій	1	11	11
2. Відвідування семінарів	1	10	10
3. Виконання завдання для самостійної роботи	5	6	30
4. Робота на семінарському занятті	10	10	50*
5. Виконання модульної контрольної роботи	25	3	75
Всього			176
Коефіцієнт			1,76
Контроль			залік

*обов'язкова кількість виконаних завдань у співвідношенні 1 обов'язкова відповідь на занятті з 2 можливих.

Шкала оцінювання

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90–100	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих помилок
C	75-81	Добре – в цілому дорий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

10. Очікувані результати

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент:

- самостійно вивчає та слідкує за змінами в законодавчій базі України;
- аналізує фактори, що впливають на формування попиту на страхові послуги;
- виконує порівняльний аналіз довгострокового страхування життя та ризикових видів особистого страхування;
- демонструє уміння складати та здійснювати супровід страхової угоди;
- пояснює причини та чинники, що стримують розвиток страхування життя в Україні;
- визначає страхові суми та страхове відшкодування при страхуванні майнових ризиків;

- розкриває методику розрахунку збитків та відшкодування при добровільному та обов'язковому страхуванні майна;
- складає перелік майна громадян, що покривається і не покривається страховим захистом;
- визначає вартісні параметри страхових послуг, що захищають майнові інтереси власників майна.

11. Методичне забезпечення:

- опорні конспекти лекцій;
- навчальні посібники;
- робоча навчальна програма;
- збірка тестових і контрольних завдань для модульного оцінювання навчальних досягнень студентів.

12. МЕТОДИЧНА КАРТКА

Модулі	Назва модуля	Теми лекцій	Теми семінарських занять	Самостійна робота	Види поточного контролю
Змістовний модуль I	Страховання і його місце в управлінні ризиками. Страховий ринок.	Страхова послуга та особливості її реалізації.		10 балів	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)
		Ліцензування страхової діяльності як необхідна умова реалізації страхових послуг.			
			Страхова організація (компанія).		
		Страховий маркетинг і його функції.			
		Порядок укладання та ведення страхової угоди.	Державне регулювання страхової діяльності.		
Змістовний модуль II	Особисте та майнове страхування	Страховання життя та пенсій.		10 балів	Модульна контрольна робота 2 (25 балів)
		Страховання від нещасних випадків.			
		Медичне страхування.			
			Страховання майна громадян.		
			Страховання кредитних та фінансових ризиків.		
		Страховання транспортних засобів та вантажів.	Страховання транспортних засобів та вантажів.		
			Страховання майна юридичних осіб.		
Змістовний модуль III	Страховання відповідальності. Основи фінансової діяльності страховика.	Страховання загальної цивільної відповідальності.		10 балів	Модульна контрольна робота 3 (25 балів)
		Страховання відповідальності на транспорті.			
			Фінансова надійність страховика.		
		Визначення страхових тарифів.	Визначення страхових тарифів.		
			Доходи, витрати та прибуток страховика.		
			Перестраховання.		

13. Рекомендована література

Базова:

1. Закон України «Про страхування» від 07.03.1996 № 85/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua/go/85/96-вр
2. Говорушко Т.А. Страхіві послуги. Підручник.-К.:Центр учбової літератури, 2014.-376с.
3. Горбач Л.М., Каун О.Б. Страхування. Навчальний посібник. – К.: «Кондор», 2011.- 520с.
4. Внукова Н.М., Кузьминчук Н.В. Соціальне страхування: Кредитно-модульний курс. Навч. пос. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 412с.
5. Безугла В.О., Постіл І.І., Шаповал Л.П. Страхування: Навч. пос. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 582 с.

Додаткова:

1. Алексеєв І.В. Страхіві послуги: навч. посіб. / І.В. Алексеєв, І.Ю. Кондрат, Н.Б. Ярошкевич. – Львів: нац. ун-т «Львів політехніка», 2006. – 203 с.
2. Вовчак О.Д., Завійська О.І. Страхіві послуги: Навчальний посібник. – Львів: Видавництво «Компакт — ЛВ», 2005. – 656 с.
3. Говорушко Т.А. Страхіві послуги: навч. посібник [для студ. вищих навч. закл.] / Т.А.Говорушко. – [2-ге вид., перероб. і допов.]. – К.: Центр навч. л-ри, 2008. – 344 с.
4. І.В. Фисун, Г.М. Ярова. Страхування. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 232с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.twigrx.com/file/828594/
5. Страхіві послуги: навч.- метод. Посібник для самост. вивч. дисципліни/за ред.. Т.М. Артюх. – К.: КНЕУ, 2000. – 214 с.
6. Ткаченко Н.В. Страхування. Практикум: навч. посібник для самост. роботи студентів/Н.В. Ткаченко.- К.: Ліра – К, 2009.-270 с.
7. Фисун В.І. Страхування: навч. посіб. для студентів вищ. навч. закладів: рек. МОНУ/ В.І. Фисун, Г.М. Ярова. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 227 с.
8. Яворська Т.В. Страхіві послуги: Навч. посіб. – К.: Знання, 2008. – 350 с.
9. Страхіві послуги: Підручник / С.С.Осадець, Т.М. Артюх, О.О. Гаманкова та ін.; Кер. авт. кол. й наук. ред. проф. С.С.Осадець і доц. Т.М. Артюх. – К.: КНЕУ, 2007. – 464 с.
10. Страхіві послуги: навч. послуги / Д.І. Дема, О.М. Віленчук, І.В. Демянюк; за заг. ред. Д.І. Деми. – [2-е вид. перероб. та допов.]. – К.: Алерта 2013. – 526 с.